

Tisztító, erdőnevelő vágásokról

Több évvel ezelőtt, midőn a lomberdők szakszerű gyéritését megkezdtuk, egyéni és túlhajtott akciónak minősítették, ha valaki a kimagasló vagy uralkodó fák némelyikét halálra ítélte, mert dogmaként vésődött az erdőgazdák lelkébe az a tudat, hogy gyéritésképen fejsze alá csakis az elnyomott anyag kerülhet. Pedig meggyőződésem, hogy a kezdeményezők az erdő boltozatának csorbíthatatlanságára sohasem gondoltak, csak az utánzók lanszíroztak oly elveket, amit az igazi erdőgazdák egynéhány speciális esetre vonatkoztattak, de nem értelmezték általánosságban.

Ennek következménye, hogy oly gyéritési rendszer alakult ki a magyar lomberdőgazdaságban, amit végül senki sem helyeselt és a kétkorú szálerdő önkéntelen kiépítésére vezetett.

Mindezt azért bocsájtom előljáróban, hogy ebből tanuljunk és okuljunk.

Hogy a lomberdők fiatalosainak tisztítását részes úton végrehajthassuk, ahhoz sűrűn lakott, faszegény vidék, vagy oly gazdasági helyzet szükséges, mikor a falusi lakosság csekély kéréssel is kénytelen beérni. Az utóbbi állapot, sajnos, bekövetkezett. A látszólagos jobb gazdasági viszonyok között kényszerülve voltunk viszonylag erdőben gazdag vidéken a tisztítási, erdőnevelő vágásokat halogatni, mert készpénzfizetés ellenében való végrehajtása, a kikerülő anyagnak értékesítési lehetősége hiányában az erdőbirtokosra oly anyagi megterhelhetést jelentett, hogy annak kivitele sokszor lehetetlenné vált.

Miután minden rosszban van valami jó is, igyekezzünk az utóbbit az erdőgazdaság szolgálatába állítani és a kényszer hatása alatt kissé elhanyagolt erdőgazdasági műveletet ismét életre keltetni, sok esetben éppen a tizenkettedik órában.

A tisztítási, erdőnevelési vágások végrehajtásánál mindig a fiatalos képe lebegjen szemünk előtt s ennek az állapotnak megfelelő tisztítási módot válasszunk. Eljárásunk minden esetben az erdőhöz alkalmazkodjék. Semmi körülmények között ne mondjuk ki, hogy csak azokat a fácskákat szabad kivágni, melyeknek koronája az erdő boltozata alatt van. Az úgynevezett rázórendszert, mikor a fácskákat a termelő jobbra-balra hajlítja s úgy figyeli, hogy elnyomott-e, vagy sem, általánosítani nem célravezető.

Mert igen sok esetben kivágja a szépnövésű elnyomottat s a visszahagyott uralkodóból szerfára alkalmas sohasem lesz.

Minden esetben azt az életképes fácskát hagyjuk meg, amiből az adott viszonyok között a legtöbbet remélhetünk, tekintet nélkül annak elnyomott, közbeszorult, uralkodó, vagy kimagasló voltára. Elsősorban a lágyfákra és a böhöncjelöltekre mondjuk ki a halálos ítéletet. Mert helyrehozhatatlan hibát követünk el, ha ismét csak az elnyomott fácskákra terjed ki működésünk, arra az anyagra, ami a küzdelem felfokozására lehet, hogy szükséges, de a fiatalos kialakulásában tulajdonképen már nem döntő tényező.

Kitermelése nem annyira az erdő, mint inkább a részesművelő érdekében történik, hogy több rőzséhez, nagyobb fatömeghez jusson. Ez csak eszköz, de valóságban cél nem lehet.

Az erdőnevelő vágás tömegmunkává csak akkor válhatik, ha állandó és kellő szakértőfelügyelet mellett történik. Szakértő felügyelete nélkül inkább ne tisztítsunk, mert senkisémet veheti azt az óriási felelősséget magára, hogy egész erdőrészeket az utókor részére értéktelenebbé tegyünk.

Mindezt azért tárom a magyar erdőgazdák elé hozzászólás céljából, hogy ne sablonokból induljunk ki, mint a gyéritő vágások kivételénél, hanem lépünk még a munka kezdetén arra a lépcsőre, ami helyes erdőgazdálkodás mellett, értékben egyre gyarapodó elő- és középhegységi magyar erdők kiépítésére vezethet.

Lippoczy Béla.

